Ο ΝΟΥΜΑΣ
ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ—ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ—ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 4
Ἀθῆναι 27 Ἀπριλίου 1903.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΚΑΛΟ ΣΠΑΣΙΜΟ

εὐχήθηκε ὁ Βασιλεὺς στὴν Λαμία σ' ἕναν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου.

— Εἴσαστε καὶ σεῖς στὴν συμπλοκή; τὸν ἐρωτησε ὁ Βασιλεὺς, ἐννοῶν τὴν περίφημη συμπλοκὴ των καθηγητῶν.

— Ὅλοι, ἀλλὰ δὲν ἐσπάσαμε καὶ ὅλοι τὰ κεφάλια μας!

— Εἰς ἄλλην ὁμοίαν συνεδρίασιν νὰ φροντίσετε νὰ τὰ σπάσετε ὅλοι τὰ κεφάλια σας. Ἀλλὰ καλὸ σπάσιμο!

Τὰ τελευταῖα λόγια δὲν τὰ εἶπε θυμωμένος ὁ Βασιλεύς. Τὰ εἶπε γελαστὸς, ἔτσι σὰν νὰ λέμε χαριεντιζόμενος. Ἀλλὰ καμμιὰ φορὰ τὰ χωρατὰ καὶ τὰ γέλοια κρύβουν περισσότερο φαρμάκι ἀπὸ τὴν σοβαρότητα. Καὶ ὁ Βασιλεὺς, τὸ φωνάζουμε καὶ τὸ ὑποστηρίζουμε, ὡμίλησε σοβαρώτατα. Γιατί ἐπισημοποίησε μὲ τοὺς λόγους του ὅ,τι αἰσθανόμεθα ὅλοι μέσα μας κατόπιν τοῦ δρόμου ποῦ ἐπῆρε, κατὰ τὰ τελευταῖα ἰδίως χρόνια, τὸ Πανεπιστήμιο φερόμενον ἀπὸ στραβοτιμονιᾶς εἰς στραβοτιμονιὰν, πρὸς πλῆρες ναυάγιον.

Ὁ Διάδοχος, τὴν ἴδια ὥρα κι' ἀπάνω στὸ ἴδιο ζήτημα—ὅταν κάποιος τοῦ ἐξεδήλωσε τὸν φόβον, ὅτι πιθανὸν νὰ σκέπτωνται οἱ Βούλγαροι νὰ νατινάξουν τὴν Ἀκρόπολι καὶ τὸ Πανεπιστήμιο —εἶπε, ὄχι μὲ γέλοια, ἀλλὰ σοβαρότατα:

— Ὅσον διὰ τὸ Πανεπιστήμιον, ἔπρεπε νὰ νατιναχθῇ κατόπιν τῶν τελευταίων ἐν αὐτῷ συμβάντων!

Κ' ἐννοοῦσε ἡ Α.Υ. τὸν καυγᾶ τῶν Καθηγητῶν. Ἴσως νὰ ἐννοοῦσε καὶ προγενέστερα γεγονότα. Τὶς Ταρταρινικὲς λ. χ. ἐξεγέρσεις καὶ τὶς μελοδραματικὲς πολιορκίες καὶ τοὺς Δογκιχωτικοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ ὑπὲρ Πίστεως καὶ Σχολαστικότητος αἱματοκυλίσματα καὶ τἄλλα παρόμοια κινήματα, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ γραφοῦν βεβαίως στὸ ἐνεργητικὸ τοῦ εὐρυτάτου οἰκοδομήματος τὸ ὁποῖον προστατεύουν οἱ μαρμαρένιες κουκουβάγιες.

Ὅ,τι ὅμως καὶ ἂν ἐννοοῦσε, τὸ δυστύχημα εἶνε πῶς οἱ Βούλγαροι δὲν ἐμπνέονται ὑπὸ τόσου φιλελληνισμοῦ, ὥστε καὶ τὸ Πανεπιστήμιο καὶ ἡ Βουλὴ θὰ μένουν ἀσάλευτα στὴν θέσι τους καὶ μόνον ὁ Παρθενὼν θὰ διατρέχῃ τὸν κίνδυνον νὰ σωριασθῇ κατὰ γῆς ἀπὸ τὶς βόμβες, τὶς γεμάτες φαιδρότητα, ποῦ τοῦ ρίχνουν ἀδιακόπως οἱ ἐργολαβικῶς ἀναλαβόντες νὰ τον προψυλάξουν ἀπὸ τὰ καταχθόνια τῶν Βουλγάρων σχέδια.

ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΘΡΑ

ποῦ σπανιώτατα γράφονται εἰς Ἕλλην. ἐφημερίδας, εἶνε τὸ ἄρθρον τῆς προχθεσινῆς «Ἑστίας» τὸ σχολιάζον τοὺς περὶ Γεν. Διοικήσεως τοῦ Στρατοῦ θαρραλέους καὶ συμαντικωτάτους λόγους τοῦ Διαδόχου, τοὺς δημοσιευθέντας στὴν «Ν. Ἡμέρα» τῆς Τεργέστης.

Ὁ πολιτικὸς ἀρθρογράφος τῆς ἀγαπητῆς συναδέλφου κ. Ρέπουλης, μὲ ὅλον τὸ θάρρος τῆς γνώμης καὶ μὲ ὅλην τὴν εὐρύτητα τῆς σκέψεως καὶ μὲ ὅλην τὴν δύναμιν καὶ τὴν σαφήνειαν τῆς ἐκφράσεως ποῦ τὸν διακρίνει, δὲν περιωρίσθηκε στὸ ἀληθινὰ ἐμπνευσμένον ἄρθρον του νὰ καταδείξῃ καὶ νὰ ἐξάρῃ μόνον τὴν εὐεργετικὴν ἀνάμιξιν τοῦ μέλλοντος Βασιλέως μας στοῦ στρατοῦ τὴν ἀναμόρφωσιν, ἀλλὰ ἐπετέθη καὶ κατὰ τῆς δημοκοπίας, τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς δημοσιογραφικῆς, ἡ ὁποία καὶ τὸ ζήτημα αὐτὸ, τὸ οὐσιαστικώτατον γιὰ τὸν παρὸν καὶ γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους, δὲν τὸ ἄφησε ἀμόλυντον.

. . . «Ἐφθάσαμεν, γράφει, εἰς τὸν τόπον αὐτὸν μέχρι τοῦ νὰ πληρώνεται ἀκριβὰ ἡ εἰλικρίνεια τῶν ἰδεῶν καὶ πεποιθήσεων Οὔτε ὁ πολιτευόμενος, οὔτε ὁ δημοσιογράφων δύναται νὰ εἶνε ὀζημιώτως εἰλικρινής. Ἐδημιουργήθη δημοκοπικὴ ἀτμόσφαιρα ἀποπνικτική. Φθείρονται οἱ χαρακτῆρες τῆς κοινωνίας κολακευόμενοι. Ὑποθάλπονται εὐτελέστατα ἀπὸ ἀτομικοὺς ὑπολογισμοὺς αἰσθήματα ἐνυπάρχοντα εἰς πάντα λαόν. Καὶ ὑψοῦνται, τολμηρὰ δῆθεν, γενναῖα τάχα, ἀναστήματα, ἵνα φαίνωνται ὅτι ὁμιλοῦσι μετὰ θάρρους, ἐνῷ πράγματι ὁμιλοῦσι μετὰ ὑπολογισμοῦ ἁπλῶς καὶ μόνον ἐγωϊστικοῦ, μετὰ ὑπολογισμοῦ κολακείας δημοκοπικῆς.

»Γνωρίζομεν πῶς θεωρεῖται καὶ πῶς ὑπὸ πολλῶν χαρακτηρίζεται ὁ κατὰ τῆς τοιαύτης ἐλεεινῆς δημοκοπίας ἀγών. Γνωρίζομεν εἰς ποίας κρίσεις ἀπευθύνονται οἱ δημοκοποῦντες καὶ εἰς ποίας οἱ μὴ θέλοντες νὰ δημοκοπῶσιν. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα δὲν δύνανται ποτὲ νὰ μᾶς ἀποτρέψουν ἀπὸ τοῦ νὰ διακηρύττωμεν καὶ ἡμεῖς τὰς πεποιθήσεις μας. Καὶ τὰς διακηρύττομεν ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι δὲν εἶνε ὅλος ὁ κόσμος τυφλὸς, οἱ δὲ ὀρθοφρονοῦντες ἀποτροπιάζονται τὸν ἀγῶνα τῶν δημοκόπων».

Τῆς ἀντιδημοτικότητος αὐτῆς τ' ἀγαθὰ τὰ ἐδοκίμασε καὶ τὰ δοκιμάζει καὶ ὁ «Νουμᾶς». Καὶ τὸ θεωρεῖ ὡς τὴν τιμιωτέραν ἐπίστεψιν τοῦ ἀγῶνός του, ὅτι δημοσιογράφοι τῆς περιωπῆς τοῦ κ. Ρέπουλη τάσσονται παρὰ τὸ πλευρόν του ἀγωνιζόμενοι κατὰ τῆς δημοκοπίας καὶ παρασκευάζοντες τὴν κοινὴν γνώμην διὰ τὴν εἰλικρινεστέραν κ' ἐθνικωτέραν ἐργασίαν τοῦ μέλλοντος, τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ ὀρθῶς καὶ πατριωτικῶς σκεπτόμενοι ὀνειροπολοῦν.

ΣΤΗ ΔΑΣΚΑΛΟΥΛΑ

Ξανθή μου δασκαλοῦλα, ποῦ τὰ παιδιὰ μαθαίνεις
Γοργὰ νὰ συλλαβίζουν μέσα στ' ἀλφαβητάρι
Μὲ τὴ ματιά σου ἐκείνη μὲ σφάζεις, μὲ πεθαίνεις.
Τοὐλάχιστον λυπήσου καὶ κάμε μου μιὰ χάρι:
Μάθε με νὰ διαβάζω τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς σου
Νὰ μάθω πῶς μιλάει καὶ τί λαλεῖ ἡ ματιά σου.

Θύμιος Σφῆκος

ΟΥΤΕ ΠΟΛΥ

οὔτε λίγο ὁ ἀθεόφοβος! Τόσο ἀγανάκτησε γιὰ τὰ ἄνανδρα καμώματα τῶν Βουλγάρων, ὥστ' ἔπιασε κ' ἔγραψε ἀνοικτὴν ἐπιστολὴν στὸ Φερδινάνδον τὴν ὁποίαν ἐδημοσίευσε, ἀντὶ κυρίου ἄρθρου, στὴν ἐφημερίδα του μὲ παχέα, παχύτατα σὰν τὸν πατριωτισμό του στοιχεῖα.

Τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν τὴν ἀναδημοσιεύομεν, χάριν εὐρυτέρας κυκλοφορίας, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ τὴν διαβάσῃ ὁ Φερδινάνδος καὶ νά... ἐγκαταλείψῃ τοὺς Βουλγάρους στὴν τύχη τους.

Ἑτοιμασθῆτε τώρα καὶ γιὰ τὴν ἀπόλαυσι:

«Γόνε εὐκλεοῦς καὶ ἐνδόξου οἰκογενείας, ἀνδρεῖε καὶ γεναῖε στρατιῶτα Φερδινάνδε, Ἡγεμὼν τῆς Βουλγαρίας. Αἱ ἀρεταί σου σὲ προώριζον διὰ μεγάλα καὶ ὁ εὐτελὴς λαός σου σὲ ὠθεῖ πρὸς τὰ ἄνανδρα καὶ ταπεινά. Πῶς δε-

---

πολυθρόνα τοῦ γραφείου του.

— Κάθησε παρακαλῶ,— εἶπε ἐνῷ μοῦ ἔκαμνε αὐτά.

Κατόπιν ἔδραμε στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ δωματίου κ' ἐγύρισε μὲ κάτι τριανταφυλλιὰ καὶ κίτρινα εἰσιτήρια καὶ μοῦ τἄχωσε στὸ χέρι.

— Στὸ Κωμικὸν Μελόδραμα, εἶπε, τὴν Πέμπτην· τὴν Παρασκευή, στὴν Ἐπιθεώρησι· τὸ Σάββατο, στὸ θέατρο τῶν Κουφοτήτων. Δὲν εἶν' ἄλλο μοῦ φαίνεται.

— Μά... ἄρχισα ἐγώ.

— Χαίρω ποῦ εἶσαι ἐλεύθερος,—εἶπε ἐκεῖνος κ' ἐχούφτωσε κάτι διορθώσεις ἀπ' τὸ γραφεῖόν του κι' ἄρχισε νὰ διαβάζῃ.

— Δὲν ἐννοῶ ἀπολύτως τίποτε, εἶπα ἐγώ.

— Ἔ! εἶπε ἐκεῖνος μὲ τὸν ὀξύτερον τόνον τῆς φωνῆς του, σὰν νὰ ἐφαντάζετο πῶς εἶχα φύγει καὶ νὰ ἐξιππάσθη μὲ τὸ ἄκουσμα τῆς ὁμιλίας μου.

— Πρέπει νὰ γράψω κριτικὲς γι' αὐτὰ τὰ δράματα;

— Καμε κάτι...Μπας κ' ἐνόμισες πῶς σοῦδωσα μπιλιέττα γιὰ νὰ πᾷς τζάμπα στὸ θέατρο;

— Μὰ δὲν ξέρω...

— Γιὰ κορόϊδο μὲ παίρνεις;

— Μά, ἀφοῦ δὲν ἐπάτησα ποτὲ στὴ ζωή μου σὲ θέατρο!

— Παρθενον ἔδαφος, τότε.

— Μὰ δὲν νοιώθω τίποτε ἀπὸ θέατρο, ξέρετε.

— Αὐτὸ ἀκριβῶς θέλω, Νέα ἀντιληψις. Ὄχι πεπαλαιωμέναι ἕξεις. Ὄχι κλισὲ ξαναμαγειρεμμένα. Ἡ δική μας εἶνε ζωντανὴ ἐφημερίδα, κι' ὄχι σακκοῦλι μὲ παλιὲς πραμμάτιες. Τίποτε ἀπ' τὴν τακτικὴ σὰν τὸ ρωλόγι δημοσιογραφία σας, ἐδῶ μέσα. Καὶ ἠμπορῶ νὰ ἐπαναπαυθῶ εἰς τὴν εὐθύτητά σου...

— Μά, ἡ συνήδησίς μου δὲν μ' ἀφήνει...

Μ' ἄρπαξε ἔξαφνα καὶ μ' ἔβγαλε ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα του.

— Πήγαινε καὶ πές τα τοῦ Οὐέμπλη, εἶπε Αὐτὸς θὰ σοῦ ἐξηγήσῃ.

Ἐνῷ ἐστεκόμουν σσστισμένος, ἄνοιξε πάλι τὴν πόρτα, εἶπε «Τὸ ξέχασα τοῦτο!» μοῦ πέταξε τέταρτον εἰσιτήριον στὰ χέρια μου(ἦταν γιὰ κεῖνο τὸ βράδυ—μετὰ εἴκοσι λεπτὰ τῆς ὥρας) καὶ μοῦκλεισε κατάμουτρα τὴν πόρτα. Ἡ φωνή του ἠτονέντελῶς ἤτυχος, ἀλλὰ ἐκατάλαβα τὴ ματιά του.

Συχαίνομαι τὰς συζητήσεις. Ἀπεφάτισα λοιπὸν νὰ δεχθῶ τὴν πρότασίν του καὶ νὰ γείνω (πρὸς ἴδιόν μου ὄλεθρον! δραματικὸς κριτικός. Ἐπῆγα μὲ ἀργὰ βήματα στὸ γραφεῖον τοῦ Οὐέμπλη.

Αὐτὸς ὁ Μπάρναμπης ἔχει ἐξόχως πειστικοὺς τρόπους. Ὀλίγας ἰδέας ἐξέφρασε κατὰ τὸ τετραετὲς διάστημα τῆς λίαν εὐχαρίστου γνωριμίας μας χαρὶς νὰ μὲ κάμῃ νὰ τὰς ἐνστερνισθῶ ἐξ ὁλοκλήρου. Φυσικά, ἴσως τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς εὐθυτικῆς ἰδιοσυγκρασίας μου· βεβαίως ἐπιδρᾷ πολὺ ἐπάνω μου τὸ περιβάλλον. Ἀληθινά, εἰς τὴν καταραμένην μου εὐπάθειαν, τὴν ἐκ τῶν ζωηρῶν ἐντυπώσεων, ὀφείλονται ὅλα μου τὰ δυστυχήματα. Ἔκαμα ἤδη λόγον διὰ τὴν ἐλαφρὰν τραυλότητα ποῦ ἀπέκτησα ἀπὸ ἕναν συμμαθητὴν στὰ μικοᾶτά μου. Μόλαταῦτα, αὐτὰ εἶνε παρέκβασις ...

Ἐπῆγα στὴν κατοικίαν μου μὲ τὸ ἁμάξι νὰ βάλω τὸ φράκο μου.

Δὲν θὰ ἐνοχλήσω τὸν ἀναγνώστην μὲ τὰς σκέψεις μου διὰ τὴν πρώτην ἐκείνην παράστασιν, τὴν παράξενην ἐκείνην συνάθροισιν ἀνθρώπων—αὐτὰ τὰ ἐφύλαξα διὰ τὰ Ἀπομνημονεύματά μου—οὔτε μὲ τὴν ταπεινωτικὴν ἱστορίαν τοῦ πῶς ἔχασα τὸν δρόμον μέσα σ' ἕνα σωρὸ διαδρόμους καὶ σκάλες μὲ κόκκινα πλοῦς καὶ εἶδα τὴν τρίτην τράξιν ἀπὸ τὸ ὑπερῶον. Τὸ μόνον σημεῖον τὸ ὁποῖον ἐπιθυμῶ νὰ εἰπῶ καὶ νὰ περιγράψω εἶνε ἡ ἀξιοσημείωτος ἐπίδοσις τῆς σκηνικῆς ὑποκρίσεως εἰς ἐμέ. Μὴ λησμονῆτε ὅτι εἶχα ζήσει ἕως τότε ἤσυχον καὶ περιωρισμένον βίον καὶ ὅτι δὲν εἶχα πατήσει ποτὲ στὸ θέατρον καὶ ὅτι εἰμαι λίαν εὐπαθὴς εἰς τὰς ζωηρὰς ἐντυπώσεις, τὸ ἐπαναλαμβάνω.

Ἡ πρώτη ἐντύπωσις ἦτο βαθεῖα ἔκπληξις ὄχι ἄμοιρος ἀνησυχίας. Ἡ τεραστία ἀντιφυσικότης τῆς ὑποκρίσεως εἶνε πρᾶγμα ποῦ περνᾷ ἀπαρατήρητον διὰ τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων, ἕνεκα τῆς παιδιόθεν φοιτήσεώς των εἰς τὰ θέατρα. Συνειθίζουν τὰς φανταστικὰς χειρονομίας, τὰς κυματώδεις συγκινήσεις, τοὺς μεγαλοστόμους στομφασμούς, τοὺς μελῳδικοὺς φρυαγμούς, τὰς ἀγωνιώδεις ὑλακάς, τὰ δαγκάματα τῶν χειλέων, τὰς ἀγριωπὰς ψρίκας καὶ τὸν λοιπὸν συμβολισμὸν τῶν σκηνικῶν συγκινήσεων.

(Ἀκολουθεῖ)